

გადაუდებელი სამედიცინო მდგომარეობები – როგორ უნდა ამოვიცნოთ ისინი?¹

გადაუდებელი სამედიცინო დახმარების ამერიკული კოლეჯის ექიმების განმარტებით სამედიცინო სასწრაფო მდგომარეობების ნიშნები შემდეგია:

- სისხლდენა, რომელიც არ ჩერდება;
- სუნთქვის პრობლემები (სუნთქვის გაძნელება, ჰაერის უკმარისობა);
- მენტალური სტატუსის ცვლილება (როგორცაა უჩვეულო საქციელი, აბნეულობა, გაღვიძების გაძნელება);
- ტკივილი გულმკერდის არეში;
- დახრჩობა;
- სისხლიანი ხველა ან ლებინება;
- გულის წასვლა ან ცნობიერების დაკარგვა;
- სუიციდის ან მკვლელობის სურვილი;
- თავის ან ზურგის ტვინის ტრავმა;
- მძიმე ან განუწმკვეტელი ლებინება;
- უეცარი ტრავმა, რომელიც უკავშირდება ავტოკატასტროფას, დამწვრობას ან კვამლის ჩასუნთქვას, წყალში დახრჩობას, ღრმა ან დიდი ზომის ჭრილობას და ა. შ.
- ძლერი ტკივილის უეცარი დასაწყისი სხეულის ნებისმიერ ნაწილში;
- უეცარი თავბრუსხვევა, სისუსტე ან მხედველობის ცვლილება;
- შხამიანი ნივთიერების გადაყლაპვა;
- ტკივილი ან ზეწოლა მუცლის ზედა არეში.

მზად იყავით:

- განსაზღვროთ უახლოესი გადაუდებელი დახმარების დაწესებულების ადგილმდებარეობა და მასთან მისასვლელი უმოკლესი გზა, მანამ სანამ გადაუდებელი მდგომარეობა განვითარდება;
- სასწრაფო სამედიცინო დახმარების ტელეფონის ნომრები ჩაიწერეთ უბის წიგნაკში. თქვენი ოჯახის ყველა წევრმა, მათ შორის ბავშვებმაც უნდა იცოდნენ

როდის და როგორ გამოიყენონ ეს ნომრები. ასეთ სატელეფონო ნომრებს მიეკუთვნება:

- სახანძრო სამსახური;
 - საპატრულო პოლიცია;
 - ტოქსიკოლოგიის ცენტრი;
 - სასწრაფო სამედიცინო დახმარების ცენტრი;
 - თქვენი ოჯახის ექიმის პირადი ნომერი;
 - მეზობლების ან უახლოესი მეგობრებისა და მეზობლების საკონტაქტო ნომრები;
 - სამსახურებრივი სატელეფონო ნომრები.
- უნდა იცოდეთ თქვენი ოჯახის ექიმის სამუშაო დაწესებულების მისამართი და გადაუდებელი მდგომარეობის შემთხვევაში მიმართოთ მას;
- ქრონიკული დაავადების შემთხვევაში აუცილებელია სამედიცინო საიდენტიფიკაციო ბარათის ტარება, ან თუკი პიროვნებას აღენიშნება ზემოთ ჩამოთვლილი გადაუდებელი სიმპტომები, საჭიროა ინახოს ხომ არ ატარებს იგი ასეთ ბარათს;
- თუკი თქვენ ხანდაზმული ხართ ან მარტო ცხოვრობთ, სასურველია პირადი გადაუდებელი გამოძახების სისტემის შექმნა.

რა უნდა გაკეთდეს თუკი ვინმეს ესაჭიროება დახმარება?

- შეინარჩუნეთ სიმშვიდე და გამოიძახეთ ადგილობრივი სასწრაფო სამედიცინო დახმარების სამსახური (მაგალითად 033);
- დაიწყეთ გფრ (გულ-ფილტვის რეანმაცია) ან სამაშველო ხელოვნური სუნთქვა, თუკი აუცილებელია და თუ თქვენ ფლობთ შესაბამის ტექნიკას;
- ცნობიერებადაკარგული ან ნახევრადდაკარგული პირი მოათავსეთ უსაფრთხო პოზიციაში სასწრაფო სამედიცინო დახმარების მოსვლამდე. არ გაანძროთ პიროვნება, რადგანაც შესაძლებელია ადგილი ჰქონდეს კისრის ტრავმას.

გადაუდებელი დახმარების დაწესებულებაში მისვლისას პიროვნებას დაუყოვნებლივ ჩაუტარდება შეფასება. სიცოცხლისათვის ან სხეულის ნაწილებისათვის საშიშ მდგომარეობებს უმკურნალებენ პირველ რიგში. იმ პაციენტთა შემთხვევაში,

რომელთაც არ აღენიშნებათ სიცოცხლისათვის ან სხეულის ნაწილებისათვის საშიში მდგომარეობა, შესაძლებელია დაყოვნება.

დაუკავშირდით თქვენს ადგილობრივ სასწრაფო სამედიცინო დახმარების სამსახურს იმ შემთხვევაში თუ:

- პაციენტის მდგომარეობა სიცოცხლისათვის საშიშია (მაგალითად, მას აღენიშნება გულის შეტევა ან მძიმე ალერგიული რეაქცია)
- პიროვნების მდგომარეობა შესაძლებელია დამძიმდეს საავადმყოფომდე ტრანსპორტირების პერიოდში;
- პიროვნების დაძვრას შესაძლოა თან ახლდეს დაზიანების გაუარესება (მაგალითად კისრის ტრავმის ან ავტოკატასტროფის შემთხვევაში);
- პაციენტს ესაჭიროება სამედიცინო პოერსონალის პროფესიული ჩვევები ან აღჭურვილობა;
- სატრანსპორტო პრობლემებმა ან მანძილმა შესაძლოა გამოიწვიოს პაციენტის ჰოსპიტალიზაციის გაჭიანურება.

Apply direct pressure on external wounds with sterile cloth or your hand, maintaining pressure until bleeding stops

**სისხლდენის შეჩერება
ზეწოლით:**
გარეგან ჭრილობაზე მოახდინეთ პირდაპირი ზეწოლა სტერილური ხელსახოცის ან თქვენი ხელის საშუალებით მუდმივი წნევით, სანამ სისხლდენა არ შეჩერდება

After bleeding stops, bind wound with tight bandage and apply ice pack with direct pressure for 10 minutes

ADAM.

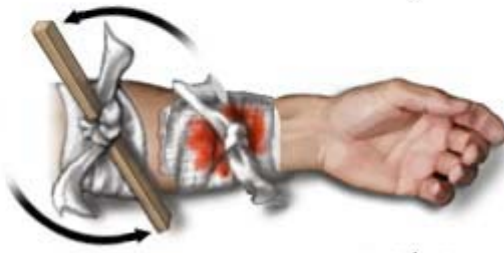
**სისხლდენის შეჩერება
წნევითა და ყინულით:**

სისხლდენის შეჩერების შემდეგ შეახვიეთ ჭრილობა მჭიდრო ელასტიური ბანდით და დაადეთ ყინული წნევით 10 წუთის განმავლობაში

If bleeding has not stopped after 15 minutes of direct pressure, apply strong pressure at one of these points between the wound and the heart

Use a tourniquet ONLY AS A LAST RESORT, if bleeding cannot be stopped and the situation is life-threatening

ADAM.

**სისხლდენის შეჩერება
ლახტის საშუალებით**

თუკი სისხლდენის შეჩერება ვერ ხერხდება პირდაპირი ზეწოლით 15 წუთის განმავლობაში, მოახდინეთ ძლიერი ზეწოლა აქ მითითებულ ერთ-ერთ წერტილზე ჭრილობასა და გულს შორის.

ლახტი გამოიყენეთ მხოლოდ როგორც უკიდურესი საშუალება თუკი სისხლდენის შეჩერება შეუძლებელია და სიტუაცია სიცოცხლისათვის საშიშია

პულსის განსაზღვრა კისერზე

რა უნდა გაკეთდეს გადაუდებელ სიტუაციაში

საკვანძო საკითხები

- სასწრაფო სამედიცინო დახმარების ექიმები წარმოადგენენ სამედიცინო სპეციალისტებს, რომლებიც ტრენირებული არიან სიცოცხლის შემანარჩუნებელი დახმარების აღმოჩენაში;
- სასწრაფო დახმარების ექიმები აწარმოებენ სიცოცხლის შემანარჩუნებელ დახმარებას დღეში 24 საათის, კვირაში 7 დღის, წელიწადში 365 დღის განმავლობაში და ზრუნავენ ყველასათვის, მათი გადახდის უნარის მიუხედავად.
- აუცილებელია პაციენტების ინფორმირება იმის შესახებ, რომ საკუთარ უბის წიგნაკში ან ტელეფონში ჩაიწერონ ტელეფონის ნომრები მინიმუმებით: სასწრაფო სამედიცინო დახმარებისათვის;
- ტრავმის ან სამედიცინო კრიზისის პირველი წუთები ხშირად გადამწყვეტი და ყველაზე მნიშვნელოვანია. საკვანძო საკითხია იმის ცოდნა, რა უნდა გაკეთდეს, სიმშვიდის შენარჩუნება და მოქმედების შესახებ გადაწყვეტილების მიღება.

სამედიცინო გადაუდებელი მდგომარეობების პრევენცია

- სამედიცინო გადაუდებელი მდგომარეობების პრევენცია ნიშნავს ექიმის რჩევების გათვალისწინებას და რეგულარულ სამედიცინო შემოწმებას. დაიცავით საკუთარი ჯანმრთელობა და განსაზღვრეთ ხომ არ გემუქრებათ რაიმე სახის სიცოცხლისათვის საშიში მდგომარეობა, გაითვალისწინეთ ოჯახის ექიმის რჩევები, რათა შეამციროთ თქვენი ჯანმრთელობისათვის საშიში რისკ-ფაქტორების ზემოქმედება. მაგალითად თუკი არ ეწევით თამბაქოს, ნუ დაიწყებთ მოწევას, ხოლო თუ მწველი ხართ, თავი დაანებეთ მას.
- ყველა მედიკამენტი ან მომწამვლელი ნივთიერება უნდა შევინახოთ ბავშვებისაგან დაცულ კონტეინერში;
- აუცილებელია ავტომანქანის მართვის შესაბამისი წესების დაცვა. მცირეწლოვანი ბავშვები მგზავრობის დრის უნდა მოთავსდნენ ბავშვისთვის უსაფრთხო სპეციალური სკამში.
- ავტოტრანსპორტის ყველა მგზავრმა უნდა ატაროს უსაფრთხოების ღვედები;
- არასოდეს დაჯდეთ საჭესთან ნასვამ მდგომარეობაში ან მედიკამენტების ზემოქმედების ქვეშ. წაიკითხეთ ყველა წამლის გამოყენების ინსტრუქცია და ყურადღება მიაქციეთ, იმოქმედებს თუა არა იგი თქვენს მიერ ავტომობილის მართვის უნარზე.

სამედიცინო გადაუდებელ სიტუაციაში ადექვატური მოქმედება

- მოქმედება შესაძლებელია იყოს სხვადსხვაგვარი, მათ შორის, სასწრაფო სამედიცინო დახმარების გამოძახება, ოჯახის ექიმის გამოძახება, ჭრილობაზე პირდაპირი ზეწოლა, გფრ (გულ-ფილტვის რენიშაციის) წარმოება, და სხვა.
- 033-ის გამოძახება გადაუდებელ სიტუაციაში საუკეთესო საშუალებაა;
- გადაუდებელი დახმარების სადგურები პაციენტებისათვის აწარმოებენ სამედიცინო დამარებას მათი ასაკის, სქესისა და გადახდის უნარის მიუხედავად.

